

Endodontian erikoishammaslääkäri Sirpa Pöyry 3D-kuvantamisesta:

Tieto on piilossa mutta esille saatavissa

Sirpa Pöyry on endodontiaan ja kariologiaan erikoistunut hammaslääkäri, joka työskentelee yksityisellä Q medical-hammaslääkäriasemalla Helsingissä. Pöyryllä on lähes vuosikymmen kokemusta kartiokeilakuvauksen hyödyntämisestä endodontiassa ja Q medicalissa erityisesti kolmen vuoden ajalta Soredexin valmistamasta CRANEX® 3D-laitteistosta ja sen "endo"-kuvausohjelman käytöstä.

- 3D-kuvatiedot tarjoavat potilaan anatomiaan paljon paremman näkymän kuin tavallinen 2D periapikaali- tai panoraamakuva. 3D-kuvien perusteella pystyy tarkempaan diagnostiikkaan ja suunnittelemaan hoidon täsmällisemmin, hän kertoo.

Resorption tuhon laajuus on mahdoton nähdä 2D-kuvista

- Toki kokenut ammattilainen pystyy tulkitsemaan juurien ja hermokanavien muotoa ja sijaintia kaksiulotteisistakin kuvista. Sen sijaan esimerkiksi resorption tuhon laajuus on mahdotonta nähdä 2D-kuvista, mutta 3D-kuvien pohjalta voin päättää hoitolinjan. Pöyry vertailee. Tämän lisäksi noin 30 % hammasinfektioista jää perinteisissä röntgenkuville näkemättä.

- Nyt pystyn näkemään trauman jälkeiset muutokset hampaissa ja leukaluussa. Samoin luksaatio ja fraktuurat tulevat näkyviksi, eikä jouduta tekemään "toivotaan, toivotaan" -hoitoja, Sirpa Pöyry listaa 3D:n etuja endodontille. Hän muistuttaa myös hammas- ja poskiontelotulehdusten yhteydestä, jonka saa 3D-kuvantamisella helposti näkyviin.

Potilas hyötyy klinikan omasta 3D-kuvausmahdollisuudesta. Koska heti nähdään kirkkaasti vaivan syy, aikaa ja rahaa säästyy verrattu-

na perinteiseen menettelyyn sulkea mahdolliset vaivan aiheuttajat kliinisin toimenpitein pois yksi kerrallaan.

Sirpa Pöyry arvostaa Q medicalissa valmiutta käyttää CBCT-laitteistoja heti tarvittaessa sen sijaan, että joutuisi lähettämään potilaansa ensin kuvantamislaitokseen ja odottamaan tuloksia viikon ennen hoidon jatkamista. Oma kuvantamismahdollisuus on kätevä myös tavallisimmissa tehtävissä kuten hammassärkyjen syyn selvittelyssä ja juurikanavien sijainnin hahmottamisessa.

- Sitä ei kuitenkaan pidä tehdä rutiininomaisesti, hän muistuttaa. Aina täytyy olla lääketieteellinen oikeutus potilaan altistamiselle säteilylle, vaikka CBCT:ssä annos on kuinka pieni.

Kokemustensa perusteella Sirpa Pöyry suosittelee, etteivät klinikonistajat ylihinnottelisi 3D-kuvantamistaan luksustuotteeksi. Kun potilaan pystyy motivoimaan oikean diagnoosin saamiseen suoraan, hoitomyöntyvyys on suurimmillaan. On tärkeää, että potilaskin ymmärtää infektioiden merkityksen yleisterveydelle ja sen tosiseikan, että joissakin tapauksissa on kerta kaikkiaan mahdotonta enää säästää hammasta.

Käytännön vinkiksi hän kertoo käyvänsä kuvat läpi yhdessä potilaan kanssa niin, että tämä näkee itse esimerkiksi tulehduksen ja siten pystyy hyväksymään hampaan poiston tarvittaessa.

- Tyypillisesti käyn ensin keskustelun potilaan kanssa ja katson ne 2D-kuvat, jotka potilaalla useimmiten on mukanaan. Usein otamme KKT:n kuvan, minkä perusteella laadin hoitosuunnitelman. Minulla taitaa olla temperamenttia ja vauhtia luonnostaan, koska tähän kaikkeen kuuluu yleensä vain puolisen tuntia, Sirpa Pöyry hymyilee.

Sirpa Pöyry, EHL
Endodontia ja kariologia

Q medicalissa kuvaajat ovat STUK:n vaatimusten mukaiset kurssit käyneitä suuhygienistejä. Pöyryn mielestä hammaslääkärikin pystyy 3D-kuvantamiseen, ja radiologian perusteiden tuntemuksesta on ehdottomasti apua. Tärkeintä hänen mielestään on kolmiulotteisen kuvadatan tarkastelemisen omaehtoinen harjoittelu.

- Opettele pyörittelemään sitä dataa, jotta havaitset ja tunnistat kaikki patologiset muutokset. 3D-kuvantamismahdollisuutta kannattaa käyttää aktiivisesti ja hankkia siten kokemusta kuvantulkinnasta. Ei pidä säästellä sitä vain joihinkin erikoistapauksiin, Sirpa Pöyry kehottaa ja suosittelee Soredexin kursseja ja konferenssiesi-tyksien seuraamista hyvinä käytännön vinkkien lähteinä.

- Kuvadatan voi pyöritellä asiantuntijan tai kokeneemman kollegan kanssa kanssa yhdessä, niin opit. "Pikavoittoja" 3D:lläkään ei pidä odottaa – olen harjaantunut nyt kolmen vuoden ajan ja silti olen varma, että hyödyn siitä työssäni yhä enemmän, kun kokemusta karttuu, Sirpa Pöyry rohkaisee kollegoitaan.

Teksti: Sallamaari Muhonen